

Asia: OM 16/41/2016

Pikaluottosääntelyn kehittämisehdot

Korkokatto

Korkokatto on syytä laajentaa koskemaan myös suurempia luottoja:

Samaa mieltä

Korkokatto on syytä asettaa suuremmissa luotoissa nykyistä korkokattotasoa alemmalle tasolle:

Samaa mieltä

Muut huomionne korkokaton laajentamista koskevasta ehdotuksesta ja sen vaikutuksista:

Muistion arvio nykytilanteesta on oikea. Käräjäoikeuden summaariset velkomusasiat eivät juurikaan sisällä saatavia, joita korkokatto koskisi. Voimassa olevaa korkokattosääntelyä kierretään monin tavoin. Rajoitustensa vuoksi sääntely osin epäonnistunut ja tehoton tavoitteissaan. Korkokatto on ensitilassa laajennettava kaikkiin kulutusluottoihin.

Korkokaton laajentaminen parantaisi kuluttajansuojaa ja vähentäisi velkaongelmia. Oletettavasti se myös jossain määrin vähentäisi tuomioistuinten työtaakkaa summaarisissa asioissa.

Muuna kuin korkona perittäviä luottokustannuksia koskevan sääntelyn tiukentaminen

Mitä mieltä olette luottokustannuksia koskevan sääntelyn tiukentamisesta yleisesti? Jos sääntelyä päädytään tiukentamaan, mitä sääntelymallia pitäisitte tarkoituksenmukaisimpana? Pyydämme teitä ottamaan mahdollisuuksien mukaan kantaa myös sääntelyn vaikutuksiin.

On selvää, että pelkkä korkokattosääntelyn laajentaminen ei riitä poistamaan ongelmia, vaan myös näitä muita luottokustannuksia koskevaa sääntelyä on tavalla tai toisella tiukennettava huomattavasti. Tämä tehtävä tosin ei tule olemaan aivan yksinkertainen.

Summaaristen haastehakemusten viran puolesta tutkimisen lisääntyttyä tuomioistuimissa tätä nykyä huomattavasti on käynyt ilmi, että pikaluottojen luottokustannuksia koskevissa sopimusehdoissa on merkittäviä epäselvyyksiä ja että niillä laajasti kierretään korkokattoja ja muutoin rapautetaan pakottavaa kuluttajansuojaa. Hinnoittelun pilkkomisella voidaan vaikeuttaa olennaisesti luottoehtojen kohtuullisuuden arviointia.

Tavoitteena tiukennuksessa on oltava mahdollisimman yksinkertainen ja selkeä sääntely. Yksinkertaista olisi, jos kaikki muut kuin todelliseen vuosikorkoon ja siten korkokaton piiriin laskettavat kustannukset olisi kielletty tai Ruotsin tapaan ainakin rajattu.

Sikäli kuin tämä ei ole mahdollista muistiossa esitetyt euromääräiset rajat ovat helpompia kontrolloida kuin prosentuaaliset, joten ne olisivat ensisijainen, joskin kasuistinen vaihtoehto.

Tässä yhteydessä joudutaan myös tarkastelemaan sitä, mitä seikkoja summaarisen haastehakemuksen pitäisi jatkossa sisältää, jotta sääntelyä voidaan käytännössä tuomioistuimissa vaivattomasti soveltaa.

Luottokustannuksiin puuttuminen parantaisi kuluttajansuojaa ja vähentäisi velkaongelmia. Onnistuessaan sääntelyn tiukennus voisi vähentää tuomioistuintenkin työtä.

Korkokattosäännöksen rikkominen

Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Ehdotus on perusteltu muistiossa sanotuista syistä. Tällainen säännös koskisi todellisen vuosikoron piiriin kuuluvia kustannuksia. Jos jatkossa rajoitetaan myös muita kuin tällaisia luottokustannuksia, vastaava seuraamus tulisi säätää myös näiden rajausten rikkomisesta.

Vertaislainasaatavien viivästysseuraamukset ja perintäkulut

Kantanne asiaan:

Kannatan ehdotusta.

Muita mahdollisia huomioita ehdotuksesta / vertaislainoja koskevasta sääntelystä yleisesti:

Vertaislainojen rinnastaminen kuluttajaluottoihin on perusteltua.

Kuluttaja-asiamiehen toimivaltuudet kuluttajaluottoja koskevissa asioissa

Kantanne asiaan:

Kannatan ehdotusta.

Muut huomionne asiasta:

Tuomioistuimen näkökulmasta ei voi kuin lämpimästi kannattaa sitä, että valvovalla viranomaisella olisi parhaat mahdolliset resurssit sekä tehokkaimmat mahdolliset keinot puuttua toimintaan, jonka seuraukset rasittavat myös tuomioistuimia tuntuvasti.

Kuluttajia koskevien summaaristen asioiden käsittely tuomioistuimessa

Mahdolliset huomionne asiasta? Erityisesti pyydämme ottamaan kantaa asiaan siltä osin kuin EU:n jäsenvaltioilla on siinä kansallista liikkumavaraa.

Sääntelyn tulisi sisältää seuraavat seikat:

- todellista vuosikorkoa koskeva laaja korkokatto

- todelliseen vuosikorkoon sisällyttömien luottokustannusten kieltäminen tai ainakin rajaaminen
- näiden rajoitusten rikkomisen seuraamukseksi kyseisen ehdon mitättömyys
- summaaristen haastehakemusten tulee sisältää seikat, jotka mahdollistavat edellä mainittujen rajoitusten vaivattoman kontrolloinnin
- luottoehtojen ja esimerkiksi kiskonnanluonteisten kustannusten kohtuullisuuden harkinta tulisi kansallisesti säätää selvästi mahdolliseksi viran puolesta ilman että ensin on arvioitava, onko ehto laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi.

Ilmeisesti summaarisen haastehakemuksen tulisi sisältää todellinen vuosikorko, luottokorko ja kaikki luottosopimuksessa sovitut muut luottokustannukset eriteltyinä. Samaten hakemuksessa tulisi ilmoittaa, miten luottoehdot on toimitettu velalliselle pysyvällä tavalla. Liiteasiakirjoja ei ole syytä säätää pakollisiksi. Tuomioistuin pyytää niitä ja muuta täydennystä, jos siihen on jostakin syystä tarvetta. Haastehakemuksiin kirjattuihin tietoihin on periaatteessa voitava luottaa, vaikka käytännössä onkin paljastunut, että niihin sisältyy jostakin syystä yllättävän laajasti vääriä tietoja olennaisista seikoista.

Oikeudenkäyntikuluja koskevaa sääntelyä olisi myös arvioitava siltä kannalta, voidaanko sitä kehittämällä vaikuttaa pikaluottoihin liittyviä perusteettomia ja kohtuuttomia vaatimuksia ehkäisevästi.

Muut huomiot

Mahdolliset huomionne muista arviomuistiossa esille tuoduista kysymyksistä / pikaluotoista yleisemmin:

Arviomuistiossa käsitelty aihe on yhteiskunnallisesti merkittävä. Sääntelyä tällä alueella on kehitettävä nopeasti, tinkimättä kuitenkaan sen laadusta.

Nykytilanteessa kärjäoikeuksien summaariset velkomusasiat ovat huomattavastikin ruuhkautuneet, mikä johtuu osin vaatimusten ja osin oikeustilan epäselvyydestä ja siitä, että tuomareiden on täydennytettävä ja viran puolesta tutkittava kanteita ja luotto-asiakirjoja. Tämä on huomattavan työlästä ja selvä muutos aiempaan työtilanteeseen. Kärjäoikeuksien resurssit on kuitenkin mitoitettu lähtien siitä, että summaaristen asioiden käsittely tapahtuu lähinnä kansliahenkilökunnan toimesta, joka sekin tosin on tässä tilanteessa ylityöllistetty. Tästäkin syystä uudelle sääntelylle on tarvetta. Samalla on huomattava, että sääntelyn selkeydellä on erityistä merkitystä senkin vuoksi, että sitä pitkälti käytännössä soveltaa ensisijassa kansliahenkilökunta tai ainakin näin tulisi olla.

Heikkinen Timo
Vantaan kärjäoikeus